

ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ 1

§ 44. Σολιψιστική σφαίρα (μετά την υποτιθέμενη «θεματική αναγωγή») και πρωταρχική (primordiale) σφαίρα

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ HUSSERL

Ιδέες II

«Αυτό ακριβώς διδάσκει το νοητικό πείραμα του σολιψισμού [...] Στην πραγματικότητα, ο solus-ipse δεν αξίζει τα όνομά του. Η αφαίρεση την οποία επιτελέσαμε δεν μας παραδίδει ένα μεμονωμένο άνθρωπο [...] Το [σολιψιστικό] υποκείμενο που κατασκευάσαμε...» (81).

Προς μια φαινομενολογία της διποκειμενικότητας, XV

«Είναι, καταρχάς, προφανές, ότι σε αυτήν την ανάλυση που επιτελώ ως εγώ στο εσωτερικό της φαινομενολογικής αναγωγής, προσκρούω αναγκαστικά πάνω στους άλλους ως υπερβατολογικούς άλλους και ότι δεν διασπώ με αυτό τον τρόπο την φαινομενολογική αναγωγή και ότι ούτε οι άλλοι τίθενται τότε με τρόπο απλοϊκό ως ενυπάρχοντες στον προ-δεδομένο κόσμο [...]. Η ολοκλήρωση της αυτο-αποκάλυψης (*Selbstenthüllung*) του υπερβατολογικού μου εγώ και ταυτόχρονα η αποκάλυψη των αποβλεπτικοτήτων που συγκροτούνται μέσα του οδηγεί αναγκαστικά στη διάκριση ανάμεσα σε ό,τι είναι ίδιον και σε αυτό που δεν μου είναι ίδιον και, περαιτέρω, στην ανοικτή πολλότητα των alter ego ως υπάρχόντων ταυτόχρονα με το δικό μου πρωταρχικό εγώ, αλλά όχι ως υπάρχόντων μέσα σε αυτό το εγώ με την αυθεντικότητα της πρωταρχικής σφαίρας αλλά μέσα του ως αντικειμένων εμπειρίας που δίδονται με αυθεντικό τρόπο μέσω αναπαρουσιαστικής ‘μαρτυρίας’» (16-17).

Προς μια φαινομενολογία της διποκειμενικότητας, XV

«Θα πρέπει να διακρίνω ανάμεσα σε: την παροντική υπερβατολογική-φαινομενολογική υποκειμενικότητα (ως πραγματικό εγώ - μονάδα) και την υπερβατολογική υποκειμενικότητα απλώς: αυτή η δεύτερη αποδεικνύεται ως η υπερβατολογική διποκειμενικότητα που περιλαμβάνει μέσα της την υπερβατολογική φαινομενολογική υποκειμενικότητα» (74-75).

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XV

«Η εξήγηση/εκδίπλωση (*Explikation*) του ίδιου του δικού υπερβατολογικού ορίζοντα του παρόντος, όταν ληφθεί στην πληρότητά του, οδηγεί στους υπερβατολογικούς και ενεργεία συν-παρουσιαζόμενους άλλους και στους δικούς τους ορίζοντες. Εδώ διαγράφεται μια αποδεικτική καθολική δομή –εντός του δικού μου εγώ, εντός κάθε εγώ εν γένει-, μια υπερβατολογική διυποκειμενικότητα που διαγράφεται εκ των προτέρων μέσα σε κάθε εγώ και στη ιδιαίτερή του δομή» (192).

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XV

«Μέσω της υπερβατολογικής μεθόδου ανακαλύπτω τη δική μου «υπερβατολογική υποκειμενικότητα». Αλλά, καταρχάς, αυτό δεν σημαίνει: το πρωταρχικό ίδιον είναι μου, πράγμα που συνιστά για τον αρχάριο μια σχεδόν αναπόφευκτη σύγχυση» (368).

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XV

«Μέσω της φαινομενολογικής αναγωγής αποκαλύπτω το υπερβατολογικό μου εγώ ως το εγώ του καθολικού φαινομένου ‘κόσμος’. Κατά τη συστηματική αποκάλυψη του δικού μου υπερβατολογικού είναι και όσων υπερβατολογικών στοιχείων βρίσκονται εκεί ενδιάθετα [...] οδηγούμαι στη γνώση του ‘φαινομένου του κόσμου’ ως υπερβατολογικού επιτεύγματος της εκκοσμίκευσης της υπερβατολογικής διυποκειμενικότητας» (403).

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XV

«Προκύπτει μια ουσιώδης αμφισημία του λόγου περί πρωταρχικότητας. Στο αρχικό της μεθοδολογικό νόημα αυτή σημαίνει την αφαίρεση που επιτελώ εγώ, το φαινομενολογικό εγώ που υιοθετεί τη στάση της αναγωγής, με το να αποκλείει αφαιρετικά όλες τις ‘εναισθήσεις’. Όταν στη συνέχεια κάνω λόγο για το ‘πρωταρχικό εγώ’, αυτό λαμβάνει πλέον τη σημασία μιας μονάδας στην πρωταρχική της τροπικότητα (*urmodalen Monade*), στην οποία συμπεριλαμβάνεται η εναισθήση στην πρωταρχική της τροπικότητα» (635).

ΆΛΛΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

1. «Η φαινομενολογική αναγωγή συνοδεύεται από την ‘εγωλογική’ αναγωγή, δηλαδή από την παραγωγή του υπερβατολογικού θεωρού και της αναγωγικής επιστροφής στην ‘έσχατη’ ζωή [...] Αυτή η αναγωγή ολοκληρώνεται ως ‘υπερβατολογική’ αναγωγή, δηλαδή ως ολική εκδίπλωση της συν-συγκροτησιακής *διυποκειμενικότητας* που *ενυπάρχει* στο υπερβατολογικό εγώ [...] Αναπτύσσουμε καταρχάς σε όλη του την εμβέλεια το είναι που μας δίδεται από την αναγωγή, δηλαδή διανοίγουμε τις καλυμμένες συνεπαγωγές του εγώ, δηλαδή την συνυπάρχουσα υπερβατολογική διυποκειμενικότητα [...]. Αυτό που είναι ορθό είναι να σταματήσουμε καταρχάς στο πρώτο στάδιο της ανάστροφης (*regressiv*) φαινομενολογίας, να το διατρέξουμε σε όλη του την έκταση, δηλαδή να ολοκληρώνουμε την *αρχική* εγωλογική *μορφή* της φαινομενολογικής αναγωγής μέσω της *τελικής μορφής* της διυποκειμενικής αναγωγής».¹

2. «Το ‘στρώμα’ που λέγεται σολιψιστικό, ή η ‘σφαίρα’, είναι χωρίς εγώ και χωρίς *ipse*. Η μοναξιά απ’ όπου προβάλλουμε στη διυποκειμενική ζωή δεν είναι η μοναξιά της μονάδας. Είναι απλώς η ομίγλη μιας ανώνυμης ζωής που μας χωρίζει από το είναι, και το φράγμα ανάμεσα σε εμάς και τον άλλον δεν είναι απτό. Αν υπάρχει τομή, αυτή δεν βρίσκεται ανάμεσα σε εμένα και τον άλλον, βρίσκεται ανάμεσα σε μια αρχέγονη γενικότητα όπου συγγεόμαστε μεταξύ μας και το συγκεκριμένο σύστημα εγώ-άλλοι. [...] Πραγματικά μόνοι είμαστε υπό τον όρο να μην ξέρουμε [τα παραπάνω], ακριβώς αυτή η άγνοια είναι η μοναξιά μας».²

¹ Fink, *VI Στοχασμός*, σ. 4-6.

² Μωρίς Μερλώ-Ποντύ 1953, 285-286 (μετφρ. Κ. Καψαμπέλη).